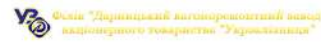

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

МАТЕРІАЛИ

двадцять першої науково-практичної міжнародної конференції
*«Міжнародна транспортна інфраструктура,
індустріальні центри та корпоративна логістика»*
(5-6 червня 2025р. м. Харків, Україна)

MT.KART.EDU.UA

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ
ТРАНСПОРТНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
АТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ»
CONSERVATOIRE NATIONAL DES ARTS ET MÉTIERS (FRANCE)
INSTITUTE OF AUTOMATIC CONTROL TELEMATICS OF
TRANSPORT (POLAND)
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ НАН УКРАЇНИ

Матеріали

*Двадцять першої науково-практичної
міжнародної конференції*

**«МІЖНАРОДНА ТРАНСПОРТНА
ІНФРАСТРУКТУРА,
ІНДУСТРІАЛЬНІ ЦЕНТРИ ТА
КОРПОРАТИВНА ЛОГІСТИКА»**

(5 - 6 червня 2025р. м. Харків)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова: *Панченко С.В.*, д.т.н., проф., ректор Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Заступники голови: *Каграманян А.О.*, к.т.н., доц., проректор з науково-педагогічної роботи .Українського державного університету залізничного транспорту (Харків);
Дикань В.Л., д.е.н., проф., завідувач кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Секретаріат:

Толстова А.В. к.е.н., доц., доцент кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Шаповал Г.В. к.т.н., доц., заступник декана з денної форми навчання Факультету УПП Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Примаченко Г.О. к.т.н., доц., доцент кафедри транспортних систем та логістики Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

УДК 316.42:004.8

ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON THE TRANSFORMATION OF SOCIAL RESPONSIBILITY

докт. екон. наук, проф. В.І. Чобіток, здобувач Д.О. Пополітов
Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія»
Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна (м. Харків)

DSc (Econ.), Prof. V.I. Chobitok, Researcher D.O. Popolitov
Educational and Scientific Institute "Ukrainian Engineering Pedagogical Academy" of the
V.N. Karazin Kharkiv National University (Kharkiv)

У ХХІ столітті людство стоїть перед новим викликом – інтенсивним проникненням штучного інтелекту (ШІ) в усі сфери життя. Це не просто технологічна інновація, а потужна сила, яка вже змінює наше уявлення про працю, етику, соціальні взаємодії та відповідальність. У цьому контексті соціальна відповідальність – як індивідуальна, так і корпоративна – набуває нових форм і значень.

Вплив штучного інтелекту на людей відбувається на кількох рівнях. З одного боку, ми спостерігаємо значне полегшення повсякденного життя: інтелектуальні системи допомагають у діагностиці хвороб, прогнозуванні погоди, автоматизації побутових процесів та забезпеченні персоналізованого досвіду користувача. Наприклад, голосові асистенти, системи розпізнавання образів або алгоритми рекомендацій стали невід'ємною частиною нашого цифрового середовища. З іншого боку, ШІ викликає занепокоєння щодо конфіденційності даних, спотворення інформації, безробіття серед працівників ручної праці та втрати контролю над автономними системами. Такі виклики породжують нову хвилю дискусій про етичну відповідальність – не лише розробників, а й суспільства в цілому. Соціальна відповідальність у добу ШІ вимагає нових стандартів: прозорості, чесності, захисту прав людини та недискримінаційності алгоритмів.

Штучний інтелект уже зараз змінює ландшафт ринку праці. Найбільше трансформації зазнають ті професії, які пов'язані з рутинними або аналітичними завданнями: бухгалтери, логісти, касири, оператори колл-центрів. Проте одночасно зникнення одних спеціальностей компенсується появою нових. Фахівці з даних, інженери зі штучного інтелекту, аналітики етики ШІ, оператори дронів, тренери для алгоритмів, спеціалісти з кібербезпеки – це лише частина професій майбутнього. Також зростає

потреба у фахівцях, які можуть поєднувати знання в ІТ і соціальних науках, аби формувати гуманістичний і відповідальний підхід до створення й застосування технологій. [1-2]

Трансформація соціальної відповідальності через ІІІ проявляється у зростанні запитів на етичні стандарти в технологіях, прозорість алгоритмів, цифрову грамотність населення та інклюзивність розробок. Усе частіше обговорюється необхідність правової бази, яка б захищала користувачів від дискримінаційних рішень систем, що працюють на основі даних. Водночас компанії мають брати відповідальність не лише за комерційний успіх, а й за соціальні наслідки технологій, які вони створюють.

У найближчі десять років ми станемо свідками ще глибших змін. Штучний інтелект вийде за межі суто цифрових сервісів і стане активним учасником соціальних процесів. Освіта, медицина, транспорт, правосуддя, навіть політика – все більше сфер буде делегувати частину рішень «розумним» системам. Прогнозується, що інтелектуальні агенти допомагатимуть людям приймати складні рішення, адаптуючи їх до персональних обставин. Проте саме це ставить питання про межу автономії ІІІ. У якій точці ми довіримо машині забагато? Саме тут проявляється необхідність у довготривалій соціальній відповідальності: не лише розробити безпечну технологію, а й передбачити її вплив на наступні покоління.

Штучний інтелект – це не лише інструмент, а дзеркало нашої соціальної відповідальності. Те, як ми ставимось до його розвитку, використання і регулювання, визначить не лише майбутнє професій чи економік, а й цінності, за якими житиме людство. Трансформація соціальної відповідальності в добу ІІІ – це виклик, на який ми маємо дати не технічну, а насамперед людську відповідь.

[1] Лігоненко, Л., & Наумов, І. (2024). ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ПЕРСОНАЛ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЙ. *Економіка та суспільство*, (65). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-37>

[2] Завражний, К. Ю. (2023). Використання штучного інтелекту та вплив цифровізації на сталий розвиток корпоративного бізнесу. *Академічні візії*, (26). <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/754>